

Developing a Model for Predicting the Tendency toward Childbearing Based on Psychological Hardiness and Cognitive Flexibility with the Mediating Role of Experiential Avoidance in Female Managers

Fariba Robot Moradi¹, Sara Hashemi²*, Farhad Jomehri³

1. Department of Clinical Psychology, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Department of Clinical Psychology, SR.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author).
3. Department of Psychology, Faculty of Psychology and Education, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran.

❖ **Corresponding Author Email:** Hashemi2026@iau.ac.ir

Research Paper	Abstract
<p>Receive: 2026/02/17 Accept: 2026/04/16 Initial Publish: 2026/05/11 Final Publish: 2026/12/22</p> <hr/> <p>Keywords: Childbearing tendency, psychological hardiness, cognitive flexibility, experiential avoidance, female managers</p> <hr/> <p>Article Cite: Robot Moradi, F., Hashemi, S., & Jomehri, F. (2025). Developing a Model for Predicting the Tendency toward Childbearing Based on Psychological Hardiness and Cognitive Flexibility with the Mediating Role of Experiential Avoidance in Female Managers. <i>Sociology of Education</i>. 12(4): 1-17.</p>	<p>Purpose: The present study aimed to develop a predictive model of childbearing tendency based on psychological hardiness and cognitive flexibility with the mediating role of experiential avoidance among female managers working in Tehran municipalities.</p> <p>Methodology: This study was fundamental in purpose and descriptive-correlational in method using structural equation modeling. The statistical population consisted of all female managers employed in municipalities of districts 4, 5, and 6 of Tehran. A total of 250 participants were selected through purposive sampling. Data collection instruments included the Cognitive Flexibility Inventory developed by Dennis and Vander Wal, the Attitudes toward Fertility and Childbearing Scale developed by Söderberg et al., the Multidimensional Experiential Avoidance Questionnaire developed by Gámez et al., and the Psychological Hardiness Questionnaire developed by Kobasa et al. Data were analyzed using SPSS and AMOS software through structural equation modeling. Goodness-of-fit indices including GFI, AGFI, CFI, and RMSEA confirmed the acceptable fit of both measurement and structural models.</p> <p>Findings: The findings demonstrated that cognitive flexibility had a positive and significant direct effect on childbearing tendency ($\beta=0.18$, $P=0.009$). Psychological hardiness also showed a positive and significant direct effect on childbearing tendency ($\beta=0.29$, $P<0.001$). Although experiential avoidance had a negative direct effect on childbearing tendency, this relationship was not statistically significant ($\beta=-0.11$, $P=0.052$). In addition, cognitive flexibility and psychological hardiness had significant negative effects on experiential avoidance with beta coefficients of -0.44 and -0.39, respectively ($P<0.001$). Bootstrapping analysis further indicated that experiential avoidance played a significant mediating role in the relationship between cognitive flexibility and childbearing tendency as well as between psychological hardiness and childbearing tendency.</p> <p>Conclusion: The results indicated that psychological hardiness and cognitive flexibility are among the most important psychological predictors of childbearing tendency in female managers. These variables can indirectly enhance women's inclination toward childbearing by reducing experiential avoidance and improving adaptive emotional coping mechanisms. Therefore, strengthening positive psychological characteristics and reducing maladaptive emotional regulation strategies may contribute to more effective interventions and policymaking aimed at supporting fertility intentions among employed women.</p>

<https://doi.org/10.61838/kman.soe.715>

Creative Commons: CC BY 4.0

Detailed Abstract

Introduction

Fertility intention and childbearing tendency have become major demographic and social concerns in many societies during recent decades. Declining fertility rates, delayed marriage, and postponement of parenthood have created serious challenges for population replacement and social development across both developed and developing countries (Kim & Yi, 2024; Kotzamanis & Kostaki, 2024). In Iran, similar demographic changes have drawn the attention of researchers and policymakers, especially regarding the psychological and sociocultural determinants of fertility intention among educated and employed women (Bagi et al., 2021; Rezaei et al., 2024). Childbearing decisions are no longer solely determined by biological or economic factors; instead, they are increasingly shaped by cognitive, emotional, interpersonal, and occupational variables (Jones & Gu, 2024; Wagner Bernardes & Marin, 2023). Female managers constitute one of the most important social groups in this context because they simultaneously experience occupational responsibilities, professional competition, family obligations, and sociocultural expectations related to motherhood. These multiple and often conflicting roles can influence their attitudes toward fertility and parenting (Chowdhury, 2024; Uddin, 2021). Research has shown that work–family conflict, occupational stress, and concerns about career stability may reduce fertility intention among employed women (Dori-Najafabadi et al., 2022; Jiang et al., 2022). However, psychological resources and adaptive personality characteristics may buffer these pressures and increase women's willingness toward childbearing.

Among the psychological variables associated with adaptive functioning, psychological hardiness has received considerable attention. Psychological hardiness refers to a resilient personality structure characterized by commitment, control, and challenge, enabling individuals to cope effectively with stressful situations and maintain psychological well-being (Kurniawan et al., 2024). Individuals with higher levels of hardiness tend to perceive stressful experiences as manageable and meaningful rather than threatening. Studies have demonstrated that psychological hardiness is positively associated with resilience, psychological adjustment, and emotional stability (Usher et al., 2021; Wang et al., 2023). Similarly, cognitive flexibility is another important psychological construct influencing adaptation and decision-making. Cognitive flexibility refers to the ability to modify cognitive strategies, shift perspectives, and adapt responses according to situational demands (Sepahvand, 2021). Flexible individuals are more capable of problem-solving, emotional regulation, and balancing competing life demands (Artawijaya & Supratiwi, 2024; Kruczek et al., 2020). Evidence suggests that cognitive flexibility contributes to relationship satisfaction, self-regulation, and adaptive coping in family contexts (Galletta et al., 2021; Vakilian et al., 2024). In contrast, experiential avoidance has been conceptualized as a maladaptive emotional regulation strategy involving attempts to suppress, escape, or avoid unpleasant internal experiences such as negative emotions, distressing thoughts, and anxiety (Wang et al., 2024). High levels of experiential avoidance are associated with anxiety, depression, perfectionism, and emotional dysfunction (Angelakis & Gooding, 2020; Cookson et al., 2020). Studies have also indicated that experiential avoidance may mediate the relationship between cognitive and personality variables and psychological outcomes (Daneshjoo et al., 2023; Ramezanzpour & Joozi, 2020). Furthermore, acceptance-based interventions that target experiential avoidance have been shown to improve psychological well-being and adaptive functioning (Anusuya & Gayatrivedi, 2025; Jin et al., 2021). Although previous studies have separately investigated fertility intention, cognitive flexibility, psychological resilience, and experiential avoidance, few studies have integrated these variables into a structural model explaining childbearing tendency among female managers. Therefore, the present study aimed to develop a predictive model of childbearing tendency based on psychological hardiness and cognitive flexibility with the mediating role of experiential avoidance among female managers.

Methods and Materials

The present study was descriptive-correlational in design and employed structural equation modeling to examine the relationships among the research variables. The statistical population consisted of all female managers employed in municipalities of districts 4, 5, and 6 in Tehran. Participants were selected through purposive sampling based on inclusion criteria. According to Tabachnick's formula for structural equation modeling, a sample size of 242 participants was estimated; however, considering potential attrition and overestimation, 250 participants were ultimately selected for the study.

Data collection was conducted using four standardized questionnaires. Cognitive flexibility was assessed using the Cognitive Flexibility Inventory developed by Dennis and Vander Wal, which evaluates individuals' ability to perceive controllability, generate alternative explanations, and develop adaptive responses to difficult situations. Childbearing tendency was measured using the Attitudes toward Fertility and Childbearing Scale, which examines attitudes toward fertility, social identity, and the perceived importance of childbearing.

Experiential avoidance was assessed using the Multidimensional Experiential Avoidance Questionnaire, which evaluates behavioral avoidance, distress aversion, procrastination, distraction, denial, and distress tolerance. Psychological hardiness was measured using Kobasa's Psychological Hardiness Questionnaire, which assesses commitment, control, and challenge.

The collected data were analyzed using SPSS and AMOS software. Descriptive statistics, including means, standard deviations, skewness, kurtosis, and Cronbach's alpha coefficients, were calculated for all variables. Structural equation modeling was used to test the conceptual model. Model fit was evaluated using several goodness-of-fit indices, including Chi-square, Chi-square/df ratio, Goodness-of-Fit Index (GFI), Adjusted Goodness-of-Fit Index (AGFI), Comparative Fit Index (CFI), and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA). Bootstrapping with 2000 resamples and 95% confidence intervals was used to assess indirect effects and mediation pathways.

Findings

The descriptive findings indicated that the mean age of participants was 40.15 years with a standard deviation of 4.09 years. Most participants were between 41 and 45 years old. The mean scores of cognitive flexibility, psychological hardiness, experiential avoidance, and childbearing tendency demonstrated acceptable variability. Cronbach's alpha coefficients for all scales and subscales were close to or above 0.70, indicating satisfactory internal consistency. The skewness and kurtosis values were within the acceptable range, confirming the normality of the data distribution.

The measurement model demonstrated acceptable fit indices, including $\chi^2/df = 2.96$, GFI = 0.94, AGFI = 0.88, CFI = 0.95, and RMSEA = 0.054, indicating that the latent variables were adequately represented by their observed indicators. Similarly, the structural model exhibited satisfactory fit with $\chi^2/df = 2.21$, GFI = 0.95, AGFI = 0.89, CFI = 0.94, and RMSEA = 0.063.

The structural equation modeling results revealed that cognitive flexibility had a positive and significant direct effect on childbearing tendency ($\beta = 0.18$, $P = 0.009$). Psychological hardiness also showed a positive and significant direct effect on childbearing tendency ($\beta = 0.29$, $P < 0.001$). However, the direct effect of experiential avoidance on childbearing tendency was negative but not statistically significant ($\beta = -0.11$, $P = 0.052$). Additionally, cognitive flexibility had a significant negative effect on experiential avoidance ($\beta = -0.44$, $P < 0.001$), while psychological hardiness also negatively predicted experiential avoidance ($\beta = -0.39$, $P < 0.001$). Cognitive flexibility and psychological hardiness further showed significant negative relationships with perfectionism.

Bootstrapping analysis confirmed the mediating role of experiential avoidance in the relationship between cognitive flexibility and childbearing tendency as well as between psychological hardiness and childbearing tendency. The indirect effect of cognitive flexibility on childbearing tendency through experiential avoidance was significant ($B = 0.07$, $P = 0.021$). Likewise, the indirect effect of psychological hardiness on childbearing tendency through experiential avoidance was significant ($B = 0.06$, $P = 0.028$). These findings indicate that women with greater cognitive flexibility and psychological hardiness experience lower levels of experiential avoidance, which in turn increases their tendency toward childbearing.

Discussion and Conclusion

The findings of the present study demonstrated that psychological hardiness and cognitive flexibility are important psychological predictors of childbearing tendency among female managers. Women with higher levels of psychological hardiness were more likely to demonstrate positive attitudes toward childbearing because they perceived stressful life experiences and maternal responsibilities as manageable challenges rather than overwhelming threats. Similarly, women with higher cognitive flexibility were more capable of adapting to changing life demands, balancing occupational and family roles, and adopting constructive coping strategies in response to stressors associated with parenthood and professional life.

The results also highlighted the mediating role of experiential avoidance. Female managers who exhibited greater hardiness and cognitive flexibility were less likely to engage in maladaptive emotional avoidance strategies. Reduced experiential avoidance may help individuals tolerate uncertainty, emotional distress, and role-related pressures more effectively, thereby increasing psychological readiness for motherhood and family expansion. In contrast, women with high experiential avoidance may perceive childbearing as a source of uncontrollable stress and emotional burden, leading to reduced fertility intention.

The findings suggest that childbearing tendency should not be viewed solely as an economic or demographic phenomenon. Psychological variables play a substantial role in shaping fertility-related decisions, especially among employed and professionally active women. The increasing complexity of women's social roles requires greater psychological adaptation, emotional resilience, and cognitive flexibility in

managing competing expectations related to career advancement and family life. Therefore, strengthening adaptive psychological capacities may contribute to improving women's attitudes toward childbearing.

Overall, the study demonstrated that psychological hardiness and cognitive flexibility directly and indirectly influence childbearing tendency through reducing experiential avoidance. These findings provide valuable implications for psychologists, family counselors, policymakers, and organizational administrators. Psychological interventions aimed at increasing resilience, cognitive flexibility, emotional acceptance, and adaptive coping strategies may help female managers develop more positive attitudes toward childbearing while maintaining occupational functioning and psychological well-being.

جامعه‌شناسی آموزش و پرورش

تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به فرزندآوری براساس سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن

فریبا رباط مرادی^۱، سارا هاشمی^{۲*}، فرهاد جمهری^۳

۱. گروه روان‌شناسی، واحد امارات، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی.

۲. گروه روانشناسی بالینی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۳. گروه روان‌شناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

✉ ایمیل نویسنده مسئول: Hashemi2026@iau.ac.ir

چکیده

مقاله تحقیقاتی

هدف: پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به فرزندآوری براساس سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن شاغل در شهرداری مناطق ۴، ۵ و ۶ شهر تهران انجام شد.

روش‌شناسی: این پژوهش از نظر هدف، بنیادی و از نظر روش، توصیفی از نوع همبستگی مبتنی بر مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی مدیران زن شاغل در شهرداری مناطق ۴، ۵ و ۶ شهر تهران بود که از میان آنان ۲۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی دنیس و وندروال، پرسشنامه گرایش به فرزندآوری سودربرگ و همکاران، پرسشنامه اجتناب تجربه‌ای گامز و همکاران و پرسشنامه سرسختی روانشناختی کوباسا و همکاران بود. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و AMOS و از طریق مدل‌یابی معادلات ساختاری تحلیل شدند. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری شامل GFI، AGFI، CFI و RMSEA بیانگر برازش مطلوب مدل بودند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی اثر مستقیم مثبت و معناداری بر گرایش به فرزندآوری داشت ($\beta=0.18, P=0.009$). همچنین سرسختی روانشناختی دارای اثر مستقیم مثبت و معنادار بر گرایش به فرزندآوری بود ($\beta=0.29, P<0.001$). اثر مستقیم اجتناب تجربه‌ای بر گرایش به فرزندآوری منفی بود اما از نظر آماری معنادار نشد ($\beta=-0.11, P=0.052$). افزون بر این، انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی به ترتیب با ضرایب بتای -0.39 و -0.44 اثر منفی و معناداری بر اجتناب تجربه‌ای داشتند ($P<0.001$). نتایج آزمون بوت‌استرپ نیز نشان داد که اجتناب تجربه‌ای در رابطه بین انعطاف‌پذیری شناختی و گرایش به فرزندآوری و نیز در رابطه بین سرسختی روانشناختی و گرایش به فرزندآوری نقش میانجی معناداری ایفا می‌کند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش نشان داد که سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی از مهم‌ترین عوامل روانشناختی مؤثر بر افزایش گرایش به فرزندآوری در مدیران زن هستند و این متغیرها از طریق کاهش اجتناب تجربه‌ای می‌توانند زمینه روانشناختی مناسب‌تری برای پذیرش نقش مادری فراهم کنند. بنابراین، توجه به تقویت ویژگی‌های روانشناختی مثبت و کاهش راهبردهای هیجانی ناکارآمد می‌تواند در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با حمایت از فرزندآوری در زنان شاغل مؤثر باشد.

دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۲۸
پذیرش: ۱۴۰۵/۰۱/۲۷
انتشار اولیه: ۱۴۰۵/۰۲/۲۲
انتشار نهایی: ۱۴۰۵/۱۰/۰۱

واژگان کلیدی:

گرایش به فرزندآوری، سرسختی روانشناختی، انعطاف‌پذیری شناختی، اجتناب تجربه‌ای، مدیران زن

استناد مقاله:

رباط مرادی، فریبا، هاشمی، سارا، و جمهری، فرهاد. (۱۴۰۵). تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به فرزندآوری براساس سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن. جامعه‌شناسی آموزش و پرورش، ۱۲(۴): ۱-۱۷.

<https://doi.org/10.61838/kman.soc.715>

Creative Commons: CC BY 4.0

مقدمه

در دهه‌های اخیر، تحولات گسترده اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی موجب تغییرات چشمگیری در الگوهای فرزندآوری در بسیاری از کشورها شده است. کاهش نرخ باروری و افزایش سن ازدواج و فرزندآوری به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های جمعیت‌شناختی در جهان تبدیل شده و کشورهایی که پیش‌تر از نرخ باروری بالا برخوردار بودند نیز اکنون با روند کاهش تمایل به فرزندآوری مواجه‌اند (Kim & Yi, 2024; Kotzamanis & Kostaki, 2024). در ایران نیز این روند طی سال‌های اخیر شدت یافته و کاهش گرایش به فرزندآوری به مسئله‌ای مهم در سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و خانوادگی تبدیل شده است (Bagi et al., 2021; Rezaei et al., 2024). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تصمیم به فرزندآوری تنها متأثر از عوامل زیستی نیست، بلکه مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، روان‌شناختی، فرهنگی و بین‌فردی در آن نقش دارند (Jones & Gu, 2024; Wagner Bernardes & Marin, 2023). در این میان، تغییر سبک زندگی، گسترش فردگرایی، افزایش مشارکت اجتماعی زنان و تغییر نگرش نسبت به نقش‌های جنسیتی، ساختار سنتی خانواده و نگرش به فرزندآوری را دستخوش تحول کرده است (Khalajabadi Farahani, 2017; Rasoulzadeh-Aghdam et al., 2016).

یکی از مهم‌ترین گروه‌هایی که در زمینه تصمیم‌گیری درباره فرزندآوری با چالش‌های متعددی مواجه‌اند، زنان شاغل و به‌ویژه مدیران زن هستند. زنان مدیر به دلیل ایفای همزمان نقش‌های شغلی، خانوادگی و اجتماعی، بیشتر از سایر گروه‌ها در معرض تعارض کار و خانواده قرار دارند و این تعارض می‌تواند نگرش آنان نسبت به فرزندآوری را تحت تأثیر قرار دهد (Chowdhury, 2024; Uddin, 2021). اشتغال زنان اگرچه می‌تواند موجب افزایش استقلال مالی، خودکارآمدی و احساس توانمندی شود، اما در برخی شرایط با کاهش تمایل به فرزندآوری نیز همراه است (Dori-Najafabadi et al., 2022; Van den Broeck & Maertens, 2015). در مقابل، برخی مطالعات نشان داده‌اند که توانمندسازی زنان و برخورداری از حمایت‌های اجتماعی و اقتصادی می‌تواند نگرش مثبت‌تری نسبت به فرزندآوری ایجاد کند (Hajizadeh Bandeghara et al., 2016). همچنین عوامل اقتصادی نظیر هزینه‌های بالای تربیت فرزند، ناامنی شغلی و نگرانی درباره آینده اقتصادی خانواده از جمله متغیرهای مؤثر بر کاهش تمایل به فرزندآوری محسوب می‌شوند (Choi, 2017; Rezaei et al., 2024).

افزون بر عوامل اقتصادی و اجتماعی، پژوهشگران در سال‌های اخیر بر نقش عوامل روان‌شناختی در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با فرزندآوری تأکید کرده‌اند. سلامت روان، تاب‌آوری، انعطاف‌پذیری شناختی، خودکارآمدی و ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در نگرش افراد نسبت به تشکیل خانواده و فرزندآوری داشته باشند (Abu-Sharkia et al., 2023; Wang et al., 2023). یکی از مهم‌ترین سازه‌های روان‌شناختی مرتبط با توانایی سازگاری با فشارهای زندگی، سرسختی روانشناختی است. سرسختی روانشناختی به عنوان یک ویژگی شخصیتی محافظت‌کننده شناخته می‌شود که افراد را در مواجهه با شرایط دشوار و استرس‌زا مقاوم‌تر می‌سازد (Kurniawan et al., 2024). افرادی که از سرسختی روانشناختی بالاتری برخوردارند، معمولاً رویدادهای تنش‌زا را تهدید تلقی نمی‌کنند، بلکه آن‌ها را فرصتی برای رشد و یادگیری می‌دانند (Usher et al., 2021). همچنین سرسختی روانشناختی با سلامت روان، کاهش اضطراب و افسردگی و افزایش تاب‌آوری رابطه مثبت دارد (Wang et al., 2023).

در حوزه روابط خانوادگی و فرزندآوری نیز سرسختی روانشناختی می‌تواند نقش مهمی ایفا کند، زیرا زنان دارای سرسختی بالاتر توانایی بیشتری برای مدیریت تعارضات شغلی و خانوادگی، کنترل هیجانات منفی و مقابله مؤثر با فشارهای ناشی از مادری دارند (Johnson & Anderson, 2015). از سوی دیگر، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سرسختی روانشناختی با انعطاف‌پذیری بیشتر در تنظیم رفتار و تصمیم‌گیری همراه است (Vaziri et al., 2021). همچنین مشخص شده است که سرسختی روانشناختی می‌تواند از طریق کاهش راهبردهای ناکارآمد مقابله‌ای و افزایش تحمل ابهام و فشار روانی، کیفیت زندگی و رضایت فردی را ارتقا دهد (Asadi Zنده Jan & Khoshnevisan, 2023; Eley et al., 2017). بنابراین انتظار می‌رود زنانی که از سرسختی روانشناختی بالاتری برخوردارند، در مواجهه با چالش‌های فرزندآوری نگرش مثبت‌تری داشته باشند و توانایی بیشتری برای پذیرش مسئولیت‌های والدگری از خود نشان دهند.

در کنار سرسختی روانشناختی، انعطاف‌پذیری شناختی نیز به عنوان یکی از مهم‌ترین توانایی‌های روان‌شناختی در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. انعطاف‌پذیری شناختی به توانایی تغییر دیدگاه، سازگاری با شرایط جدید و تولید راه‌حل‌های متنوع برای مشکلات اشاره دارد (Sepahvand, 2021). افراد

دارای انعطاف‌پذیری شناختی بالا می‌توانند در شرایط پیچیده و متغیر، رفتارهای سازگارانه‌تری از خود نشان دهند و در مدیریت هیجان‌ها و روابط بین‌فردی موفق‌تر عمل کنند (Galletta et al., 2021). این ویژگی در زنان شاغل اهمیت بیشتری دارد، زیرا آنان باید میان مسئولیت‌های متعدد شغلی و خانوادگی تعادل برقرار کنند. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که انعطاف‌پذیری شناختی با تاب‌آوری، سلامت روان و کیفیت روابط خانوادگی رابطه مثبت دارد (Artawijaya et al., 2020; Supratiwi, 2024; Kruczek et al., 2020). همچنین مشخص شده است که انعطاف‌پذیری شناختی می‌تواند احساس تعهد زناشویی و رضایت از روابط عاطفی را افزایش دهد (Vakilian et al., 2024).

پژوهشگران بر این باورند که انعطاف‌پذیری شناختی از طریق تسهیل تنظیم هیجان، کاهش تفکر خشک و افزایش توانایی حل مسئله، می‌تواند نگرش مثبت‌تری نسبت به فرزندآوری ایجاد کند (Byrd-Bredbenner & Eck, 2020). علاوه بر این، انعطاف‌پذیری شناختی با عملکردهای اجرایی و توانایی مدیریت بار شناختی مرتبط است و این مسئله در تصمیم‌گیری‌های پیچیده خانوادگی اهمیت فراوانی دارد (Byrd-Bredbenner & Eck, 2020; Galletta et al., 2021). در مقابل، کاهش انعطاف‌پذیری شناختی با اضطراب، نگرانی و ناتوانی در سازگاری با تغییرات زندگی همراه است (Sepahvand, 2021). بنابراین، زنانی که انعطاف‌پذیری شناختی بیشتری دارند، احتمالاً بهتر می‌توانند چالش‌های مرتبط با فرزندآوری را مدیریت کرده و نگرش مثبت‌تری نسبت به مادر شدن داشته باشند.

از سوی دیگر، یکی از سازه‌هایی که می‌تواند رابطه میان ویژگی‌های روان‌شناختی و گرایش به فرزندآوری را تبیین کند، اجتناب تجربه‌ای است. اجتناب تجربه‌ای به تمایل فرد برای اجتناب از افکار، هیجان‌ها و تجربه‌های ناخوشایند اشاره دارد (Wang et al., 2024). افرادی که سطح بالایی از اجتناب تجربه‌ای دارند، معمولاً در مواجهه با هیجان‌های منفی و موقعیت‌های استرس‌زا از راهبردهای ناسازگارانه استفاده می‌کنند و همین امر می‌تواند سلامت روان و کیفیت روابط آنان را کاهش دهد (Angelakis & Gooding, 2020; Cookson et al., 2020). اجتناب تجربه‌ای با اضطراب، افسردگی، کمال‌گرایی و استرس رابطه مثبت دارد (Daneshjoo et al., 2023; Ramezanpour & Joozi, 2020). همچنین این سازه می‌تواند در روابط خانوادگی و والدگری نقش مخربی ایفا کند، زیرا افراد دارای اجتناب تجربه‌ای بالا در پذیرش مسئولیت‌های عاطفی و سازگاری با فشارهای نقش والدگری دچار مشکل می‌شوند (Bandarkakhaki et al., 2019).

مطالعات نشان داده‌اند که انعطاف‌پذیری روانشناختی و درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد می‌تواند موجب کاهش اجتناب تجربه‌ای و بهبود سازگاری روانی شود (Anusuya & Gayatri Devi, 2025; Jin et al., 2021). همچنین پژوهش‌ها بیانگر آن است که اجتناب تجربه‌ای می‌تواند نقش میانجی میان ویژگی‌های شخصیتی و پیامدهای روان‌شناختی را ایفا کند (Cookson et al., 2020). در همین راستا، پژوهشگران مطرح کرده‌اند که افراد دارای انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بالا، کمتر از راهبردهای اجتنابی استفاده می‌کنند و در نتیجه توانایی بیشتری برای مواجهه سازگارانه با فشارهای زندگی دارند (Asadi Zende Jan & Khoshnevisan, 2023; Vaziri et al., 2021). بنابراین احتمال می‌رود اجتناب تجربه‌ای بتواند در رابطه میان انعطاف‌پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی و گرایش به فرزندآوری نقش میانجی داشته باشد.

عامل دیگری که در مطالعات اخیر به عنوان متغیری مرتبط با تصمیم‌گیری‌های خانوادگی مطرح شده، کمال‌گرایی است. کمال‌گرایی می‌تواند باعث افزایش نگرانی، اضطراب و ترس از شکست در ایفای نقش والدگری شود (Ellouze et al., 2024; Tyler et al., 2019). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که کمال‌گرایی والدین می‌تواند بر عزت نفس فرزندان و کیفیت روابط خانوادگی اثر منفی داشته باشد (Jafari Chayjani, 2025). همچنین الگوهای شناختی ناسازگار اولیه و استانداردهای افراطی مرتبط با کمال‌گرایی می‌توانند موجب اجتناب تجربه‌ای و کاهش انعطاف‌پذیری روانشناختی شوند (Bach et al., 2018). از این‌رو، بررسی همزمان متغیرهای روانشناختی مثبت و منفی در تبیین گرایش به فرزندآوری اهمیت ویژه‌ای دارد.

با وجود اهمیت روزافزون موضوع فرزندآوری، بیشتر پژوهش‌های پیشین بر عوامل اقتصادی، جمعیت‌شناختی و اجتماعی تمرکز داشته‌اند و نقش متغیرهای روانشناختی به‌ویژه در زنان مدیر کمتر مورد توجه قرار گرفته است. علاوه بر این، اغلب مطالعات تنها به بررسی روابط مستقیم میان متغیرها پرداخته‌اند و کمتر پژوهشی به مدل‌یابی ساختاری و بررسی نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در رابطه میان انعطاف‌پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی و گرایش به فرزندآوری پرداخته است (Kim & Yi, 2024; Wagner Bernardes & Marin, 2023). از سوی دیگر، با توجه به افزایش حضور زنان در موقعیت‌های

مدیریتی و اهمیت نقش آنان در ساختار اجتماعی و اقتصادی، شناخت عوامل روانشناختی مؤثر بر نگرش آنان نسبت به فرزندآوری می‌تواند به طراحی مداخلات روانشناختی و سیاست‌های حمایتی مؤثر کمک کند (Jiang et al., 2022; Naeimi, 2022). بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به فرزندآوری براساس سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

مطالعه حاضر از لحاظ هدف نظری و از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی مبتنی بر معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی مدیران زن شاغل در شهرداری مناطق ۴-۵-۶ شهر تهران بود که به روش نمونه‌گیری هدفمند و براساس ملاک‌های ورود، انتخاب شدند. حجم نمونه براساس فرمول تاباچنیک (۲۰۰۷)، انتخاب شد بر این اساس ۲۴۲ نمونه بدست آمد و با احتساب بیش برآورد و احتمال ریزش ۲۵۰ نمونه انتخاب شدند.

پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی توسط دنیس و وندروال در سال (۲۰۱۰) معرفی شده و یک ابزار خودگزارشی کوتاه ۲۰ سوالی بود که برای سنجش نوعی از انعطاف‌پذیری شناختی که در موفقیت فرد برای چالش و جایگزینی افکار ناکارآمد با افکار کارآمدتر لازم بود، به کار می‌رود. این در ایران و در پژوهش شماره و همکاران سه زیر مقیاس برای این پرسشنامه بدست آمده بود که عبارتند از جایگزین‌ها، کنترل، و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی. این پرسشنامه براساس مقیاس ۷ درجه‌ای لیکرت نمره گذاری می‌شود. به این صورت که به گزینه کاملاً مخالفم نمره ۱، مخالفم ۲، کمی مخالفم ۳، نظری ندارم ۴، کمی موافقم ۵، موافقم ۶ و کاملاً موافقم ۷ داده می‌شود. کمترین و بیشترین نمره در این پرسشنامه به ترتیب ۲۰ و ۱۴۰ می‌باشد. اعتبار همزمان این پرسشنامه با افسردگی بک (*BDI-II*) برابر با ۰/۳۹- و روایی همگرایی آن با مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی مارتین و رابین ۰/۷۵ بود. در ایران شماره و همکاران (به نقل از سلطانی، شماره، بحرینیان و فرمانی، ۲۰۱۳) ضریب باز آزمایی کل مقیاس را ۰/۷۱ و ضرایب آلفای کرونباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ گزارش نموده‌اند.

پرسشنامه گرایش به فرزندآوری (*ASFCS*) توسط سودربرگ و همکاران (۲۰۱۳) طراحی شد و برای ارزیابی نگرش زنان نسبت به باروری و فرزندآوری بوده فاده می‌شود. نسخه لاتین این مقیاس ۳ خرده‌مقیاس (اهمیت باروری برای آینده، فرزندآوری به عنوان مانع در زمان حال و هویت اجتماعی) و ۲۷ گویه دارد که به صورت لیکرت ۵ درجه‌ای کاملاً موافقم (۵)، موافقم (۴)، نظری ندارم (۳)، مخالفم (۲) و کاملاً مخالفم (۱) نمره‌گذاری می‌شود که نمره بالاتر بیانگر نگرش مثبت‌تر به باروری و فرزندآوری بود. این پژوهشگران پژوهشگران ضمن بررسی و تأیید ساختار عاملی، پایایی مقیاس را نیز با فاده از ضریب آلفای کرونباخ مطلوب گزارش کرده‌اند. به طوریکه پایایی خرده مقیاس اهمیت باروری برای آینده ۰/۹۰، فرزندآوری به عنوان مانع ۰/۹۱ و هویت اجتماعی ۰/۸۰ گزارش شده بود (سودربرگ و همکاران، ۲۰۱۳). در ایران توسط زنگنه، محمدیان (۱۳۹۷)، ترجمه و روانسنجی شد و به خرده مولفه‌های این مقیاس، خرده مقیاس موکول کردن به آینده نیز اضافه شد. این پرسشنامه شامل ۲۷ سوال و ۴ خرده مقیاس بود (موکول کردن به آینده، مانعی در حال حاضر، مهم بودن برای آینده، هویت اجتماعی).

پرسشنامه اجتناب تجربه‌ای توسط گامز و همکاران در سال (۲۰۱۱)، ساخته و طراحی شد و شامل ۶۲ عبارت و ۶ خرده مقیاس (اجتناب رفتاری، پریشانی ناسازگار، تعویق، حواس‌پرتی/فرونشانی، انکار/سرکوبی، تحمل پریشانی) بود. نحوه نمره‌گذاری به صورت طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از شدیداً موافقم = ۵ تا شدیداً مخالفم = ۰ مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. گامز و همکاران (۲۰۱۱) ضرایب آلفای کرونباخ را در نمونه‌های مختلف ۰/۹۱ تا ۰/۹۵ و همبستگی این ابزار را با پرسشنامه تعهد و عمل ($r=0/74$) به عنوان شاخصی از روایی مناسب گزارش کردند. در ایران پژوهشی نشان داد که نسخه فارسی پرسشنامه چند بعدی اجتناب تجربه‌ای در جامعه دانشجویان و افراد بالینی، از خصوصیات روانسنجی قابل قبولی برخوردار بود و می‌توان از آن به عنوان ابزاری معتبر در پژوهش‌های روانشناختی بود فاده کرد.

پرسشنامه سرسختی روانشناختی توسط کوباسا و همکاران (۱۹۸۲) برای اندازه‌گیری سرسختی روانشناختی تهیه شده بود. این آزمون از ۲۰ سوال ۴ گزینه‌ای (هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات) تشکیل شده بود و سه خرده مقیاس دارد که عبارتند از: مبارزه جویی (سوالات ۲۰-۱۷)، کنترل (سوالات ۱۶-۱۰) و تعهد (سوالات ۹-۱). هدف این پرسشنامه ارزیابی میزان سرسختی و عوامل آن در افراد می‌باشد. شیوه نمره‌دهی پرسشنامه سرسختی

بدین صورت بود که گزینه‌های هرگز، به ندرت، گاهی اوقات و اغلب اوقات به ترتیب نمرات ۴، ۳، ۲ و ۱ کسب خواهد نمود. جمع کل نمرات این سوالات به عنوان امتیاز سرسختی آزمودنی در نظر گرفته می‌شود و هر چه این نمره بالاتر باشد، بیانگر سرختی بالاتر پاسخ دهنده بود و برعکس. برای سنجش امتیاز کلی پرسشنامه سرسختی، امتیاز تک تک سوال‌ها با هم جمع شده و به عنوان میزان اعتقاد به دعا در فرد پاسخ دهنده در نظر گرفته می‌شود. برای اندازه‌گیری امتیاز مربوط به هر عامل، امتیازات سوالات آن بعد با هم جمع می‌شود.

داده‌های به دست آمده با روش مدل معادلات ساختاری در نرم افزار SPSS و AMOS تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج جمعیت‌شناختی نشان می‌دهد که ۴۲ نفر (۱۷/۱ درصد) از شرکت کنندگان در طبقه سنی ۳۰ تا ۳۵ سال، ۵۷ نفر (۲۳/۳ درصد) ۳۶ تا ۴۰ سال، ۱۴۶ نفر (۵۹/۶ درصد) ۴۱-۴۵ سال داشتند. میانگین و انحراف بود اندارد سن شرکت کنندگان به ترتیب ۴۰/۱۵ و ۴/۰۹ سال بود. همچنین، ۱۳۳ نفر (۵۴/۳ درصد) از شرکت کنندگان بیشتر از ۵ سال سابقه تاهل دارند و ۱۱۲ نفر (۴۵/۷ درصد) نیز بیشتر از ۱۵ سال سابقه تاهل دارند.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف بود اندارد	کجی	کشیدگی	آلفای کرونباخ
نمره کل انعطاف پذیری شناختی	۱۰۰/۰۲	۱۰/۲۸	۰/۰۸۳	-۰/۲۵۹	۰/۸۵
جایگزین‌ها	۳۲/۱۵	۳/۸۶	۰/۲۴۲	-۰/۱۴۸	۰/۶۹
کنترل	۳۲/۲۲	۳/۵۸	۰/۲۲۵	-۰/۰۸۷	۰/۷۳
جایگزین‌ها برای رفتارهای انسانی	۳۶/۱۵	۴/۰۷	۰/۰۶۷	-۰/۰۸۸	۰/۶۶
نمره کل سرسختی روانشناختی	۵۹/۵۹	۸/۱۴	-۰/۰۰۱	-۰/۱۵۹	۰/۸۵
مبارزه جویی	۲۲/۰۴	۳/۰۵	-۰/۰۵۹	-۰/۳۹۲	۰/۸۱
کنترل	۱۹/۰۶	۲/۷۸	۰/۱۸۲	۰/۰۰۱	۰/۷۷
تعهد	۱۸/۹۷	۲/۹۰	۰/۱۸۲	-۰/۰۰۹	۰/۷۸
نمره کل اجتناب تجربه ای	۱۴۸/۷۱	۱۷/۳۸	-۰/۲۲۳	-۰/۳۹۱	۰/۷۹
اجتناب رفتاری	۲۳/۲۶	۳/۲۴	-۰/۱۱۲	-۰/۳۸۶	۰/۶۵
پیشانی ناسازگار	۲۳/۲۷	۳/۲۵	-۰/۲۲۳	-۰/۳۹۱	۰/۶۵
تعویق	۲۳/۴۲	۳/۲۸	۰/۰۶۵	-۰/۲۵۲	۰/۷۱
حواس پرتی	۲۳/۲۸	۳/۳۰	۰/۳۱۴	-۰/۳۷۴	۰/۶۴
انکار	۲۳/۵۵	۳/۳۲	-۰/۰۲۲	-۰/۷۳۴	۰/۷۸
تحمل پیشانی	۳۱/۹۰	۵/۲۸	۰/۰۷۰	۰/۰۶۶	۰/۶۳
حساسیت بین فردی	۲۴/۲۰	۳/۴۶	۰/۱۵۰	-۰/۴۱۴	۰/۷۴
نظم و سازماندهی	۲۳/۵۳	۳/۳۶	۰/۳۴۸	-۰/۴۵۷	۰/۷۲
هدفمندی	۲۳/۶۰	۳/۴۷	۰/۱۵۸	-۰/۶۳۶	۰/۷۵
ادراک فشار از سوی والدین	۲۳/۸۰	۳/۴۰	۰/۲۰۴	-۰/۶۲۰	۰/۶۶
تلاش برای عالی بودن	۲۳/۶۸	۳/۳۴	۰/۰۴۴	-۰/۳۸۹	۰/۷۶
بود انداردهای بالا برای دیگران	۲۷/۸۱	۷/۷۷	۰/۰۳۲	-۰/۳۴۷	۰/۷۸
نمره کل گرایش به فرزندآوری	۲۷/۰۵	۰/۵۹	۰/۱۵۶	۰/۳۱۰	۰/۷۱
موکول کردن به آینده	۶/۳۱	۰/۵۶	۰/۲۱۰	-۰/۲۴۷	۰/۸۱
مانعی در حال حاضر	۶/۲۸	۰/۵۷	۰/۰۳۸	-۰/۳۳۲	۰/۶۵
مهم بودن برای آینده	۶/۳۷	۰/۵۷	۰/۲۸۴	۰/۶۴۴	۰/۷۴
هویت اجتماعی	۸/۰۸	۱/۰۴	۰/۲۵۳	-۰/۰۰۸	۰/۷۳

جدول ۱ نشان می‌دهد که ضرایب آلفای کرونباخ همه مؤلفه‌ها نزدیک به یا بالاتر از ۰/۷ بود. این موضوع بیانگر همسانی درونی قابل قبول گویه‌های پرسشنامه‌هایی بود که در این پژوهش به کار گرفته شده‌اند. به علاوه جدول فوق نشان می‌دهد که میانگین و انحراف بود استاندارد نمره کل انعطاف پذیری شناختی به ترتیب برابر بود با ۱۰۰/۰۲ و ۱۰/۲۸، میانگین و انحراف بود استاندارد نمره کل سرسختی روانشناختی به ترتیب برابر بود با ۵۹/۵۹ و ۸/۱۴، میانگین و انحراف بود استاندارد نمره کل اجتناب تجربه‌ای به ترتیب برابر بود با ۱۴۸/۷۱ و ۱۷/۳۸. میانگین و انحراف بود استاندارد نمره کل گرایش به فرزندآوری به ترتیب برابر بود با ۲۷/۰۵ و ۰/۵۹. همچنین این جدول نشان‌دهنده نتایج به‌دست آمده جهت بررسی فرض نرمال بودن توزیع متغیرها می‌باشد که به‌همین منظور از آزمون کجی و کشیدگی بود فاده شد. نظر به این‌که در حالت کلی چنانچه کجی و کشیدگی در بازه (۳، -۳) نباشند داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند. همچنین ضرایب همبستگی بین متغیرها نشان داد که بر اساس آن جهت همبستگی بین متغیرها منطبق بر انتظار و همسو با تئوری‌های حوزه پژوهش بود. از آنجا که در پژوهش حاضر چهار متغیر گرایش به فرزندآوری، انعطاف پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی، اجتناب تجربه‌ای به‌عنوان متغیر مکنون وارد مدل شده بود، ابتدا مدل اندازه‌گیری این متغیرها از طریق تحلیل عاملی تأییدی مورد ارزیابی قرار گرفت تا صلاحیت متغیرهای مشهود آنها برای اندازه‌گیری متغیر مکنون زیربنایی ارزیابی شود.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری

شاخص‌های برازندگی	مدل اندازه‌گیری	نقطه برش
مجذور کای	۸۱۸/۴۰۶	-
درجه آزادی مدل	۲۷۶	-
χ^2/df	۲/۹۶	کمتر از ۵
GFI	۰/۹۴	> ۰/۹۰
AGFI	۰/۸۸	> ۰/۸۵
CFI	۰/۹۵	> ۰/۹۰
RMSEA	۰/۰۵۴	< ۰/۰۸

شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری که در جدول ۲ ارائه شده بود. این مقادیر نشان‌دهنده مناسب بودن شاخص‌های اصلی و مهم معادلات ساختاری برای برازندگی مدل ساختاری بود. شاخص‌های برازش مطلق^۱ و تطبیقی^۲ برای تعیین برازش مدل فرضی بود فاده شد. شاخص‌های مطلق چگونگی برازش مدل را بدون مقایسه با مدل خط پایه^۳ که در واقع مدل بود قلال بود تعیین می‌کند. این شاخص‌ها شامل کای اسکور، نسبت کای اسکور به درجه آزادی، RMSEA بود. شاخص‌های تطبیقی یا مقایسه‌ای برازش مدل فرضی را با مدل خط پایه مقایسه می‌کنند که CFI جزو این شاخص‌ها هستند.

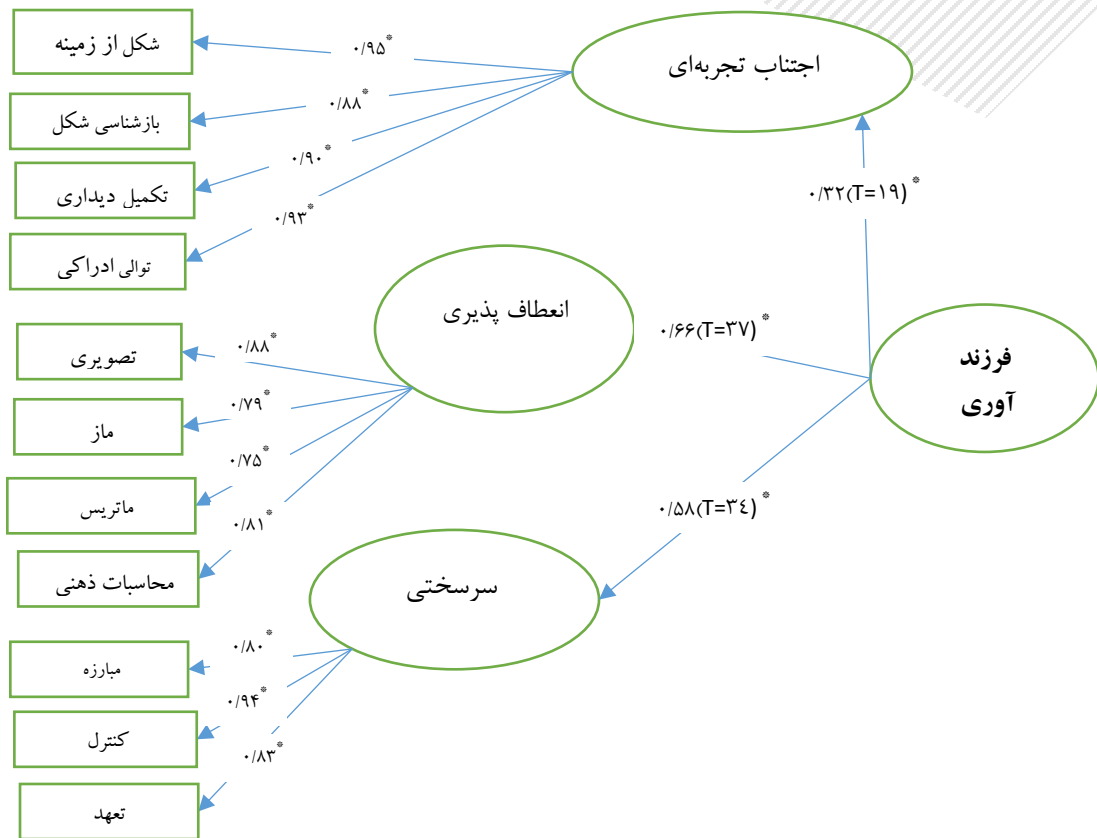
جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش

شاخص‌های برازندگی	مدل اندازه‌گیری	نقطه برش
مجذور کای	۵۴۵/۶۶۹	-
درجه آزادی مدل	۲۴۶	-
χ^2/df	۲/۲۱	کمتر از ۵
GFI	۰/۹۵	> ۰/۹۰
AGFI	۰/۸۹	> ۰/۸۵
CFI	۰/۹۴	> ۰/۹۰
RMSEA	۰/۰۶۳	< ۰/۰۸

^۱ Absolute fit indices

^۲ Comparative fit indices

^۳ Baseline model

شکل ۱. مدل نهایی پژوهش

جدول ۴. ضرایب مسیر اثرات مستقیم متغیرهای مکنون و معنی‌داری پارامترهای برآورد شده

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضریب بتا	ضریب B	خطا	ارزش t	معناداری
انعطاف پذیری شناختی	فرزندآوری	۰/۱۸	۰/۰۲۱	۰/۰۸	۲/۶۲	۰/۰۰۹
سرسختی روانشناختی	فرزندآوری	۰/۲۹	۰/۳۴	۰/۰۹	۳/۷۸	۰/۰۰۱>
اجتناب تجربه‌ای	فرزندآوری	-۰/۱۱	-۰/۱۴	۰/۰۷	-۱/۹۵	۰/۰۵۲
کمالگرایی	فرزندآوری	-۰/۳۳	-۰/۳۷	۰/۰۹	-۴/۱۱	۰/۰۰۱>
انعطاف پذیری شناختی	اجتناب تجربه‌ای	-۰/۴۴	-۰/۴۸	۰/۱۰	-۴/۸۰	۰/۰۰۱>
سرسختی روانشناختی	اجتناب تجربه‌ای	-۰/۳۹	-۰/۴۲	۰/۱۱	-۳/۸۱	۰/۰۰۱>
انعطاف پذیری شناختی	کمالگرایی	-۰/۲۵	-۰/۲۷	۰/۰۹	-۳/۰۰	۰/۰۰۳
سرسختی روانشناختی	کمالگرایی	-۰/۴۱	-۰/۴۵	۰/۱۰	-۴/۵۰	۰/۰۰۱>

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود تمام متغیرهایی که مسیرهای مستقیم آن‌ها به متغیر وابسته دارای مقدار t بزرگتر از $۱/۹۶$ بود یا سطح معنی‌داری آنها کمتر از $۰/۰۵$ بود تاثیر معنی‌داری بر متغیر وابسته دارند. نتایج نشان‌داد شاخص‌های برآورد رگرسیون اثر مستقیم انعطاف‌پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی، اجتناب تجربه‌ای بر گرایش به فرزندآوری و اثر مستقیم انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بر اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن شهر تهران نبود. جدول فوق نشان می‌دهد اثر مستقیم انعطاف‌پذیری شناختی بطور مثبت با ضریب بود انداز بتا ($\beta = 0/18$) بر روی گرایش به فرزندآوری مدیران زن، معنادار بود ($P = 0/009$). همچنین اثر مستقیم سرسختی روانشناختی بطور مثبت با ضریب بود انداز بتا ($\beta = 0/29$) بر گرایش

به فرزندآوری مدیران زن، معنادار بود ($P=0/001$). به عبارت دیگر افزایش سرسختی روانشناختی بر افزایش گرایش به فرزندآوری آنان موثر بوده بود. همچنین اثر مستقیم اجتناب تجربه‌ای بطور منفی و با ضریب بود انداز بتا ($\beta = -0/11$) بر روی گرایش به فرزندآوری مدیران زن، معنادار نشد ($P=0/052$). به عبارت دیگر افزایش اجتناب تجربه‌ای مدیران زن منجر به کاهش گرایش به فرزندآوری آنان نمی‌شود. همچنین اثر مستقیم کمالگرایی بطور منفی با ضریب بود انداز بتا ($\beta = -0/33$) بر روی گرایش به فرزندآوری مدیران زن، معنادار بود ($P=0/001$). همچنین انعطاف‌پذیری شناختی بطور منفی با ضریب بود انداز بتا ($\beta = -0/44$) و سرسختی روانشناختی به طور منفی با ضریب بتا ($\beta = -0/39$) بر روی اجتناب تجربه‌ای، معنادار بود ($P=0/001$). به عبارت دیگر افزایش انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بر کاهش اجتناب تجربه‌ای آنان موثر بوده بود. به علاوه، انعطاف‌پذیری شناختی بطور منفی با ضریب بود انداز بتا ($\beta = -0/25$) و سرسختی روانشناختی به طور منفی با ضریب بتا ($\beta = -0/41$) بر روی کمالگرایی، معنادار بود ($P=0/001$). در ادامه اثر میانجی متغیر اجتناب تجربه‌ای را بین انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی و گرایش به فرزندآوری در مدیران زن از طریق روش بوت بوت ۲۰۰۰ بار فرایند نمونه‌گیری و با فاصله‌ی اطمینان ۹۵ درصد را گزارش می‌کند.

جدول ۵. نتایج آزمون بوت بوت روپ برای تعیین اثر غیرمستقیم متغیرهای پژوهش

متغیر مستقل	متغیر میانجی	متغیر وابسته	نمونه مجدد	خطای برآورد	حدود بوت بوت روپ		ضریب B	معناداری P.Value
					حد پایین	حد بالا		
انعطاف‌پذیری شناختی	اجتناب تجربه‌ای	فرزندآوری	۲۰۰۰	۰/۰۲۵	۰/۰۲۰	۰/۱۲۵	۰/۰۷	۰/۰۲۱
سرسختی روانشناختی	اجتناب تجربه‌ای	فرزندآوری	۲۰۰۰	۰/۰۲۴	۰/۰۱۵	۰/۱۱۰	۰/۰۶	۰/۰۲۸

(**) معناداری در سطح ۰/۰۱ و (***) معناداری در سطح ۰/۰۵

جدول ۵ نشان می‌دهد که نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در رابطه بین انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی با گرایش به فرزندآوری مدیران زن، بطور مثبت با ضریب B ۰/۰۷ و ۰/۰۶ در سطح آلفای پنج صدم ($P=0/021$) ($P=0/028$) معنی‌دار بود. به عبارت دیگر، اجتناب تجربه‌ای نقش میانجی در رابطه بین انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی با گرایش به فرزندآوری مدیران زن دارد. به بیان دیگر انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی از طریق کاهش اجتناب تجربه‌ای بر گرایش به فرزندآوری مدیران زن اثر غیر مستقیم دارد. از نظر دیگر می‌توان گفت اجتناب تجربه‌ای کمتر مدیران زن سبب افزایش تأثیرات انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بر گرایش به فرزندآوری آنان می‌شود. مبتنی بر داده‌های تجربی و با توجه به نتایج نشان داد که اثر غیر مستقیم اجتناب تجربه‌ای بطور مثبت با ضریب B (۰/۰۶) در رابطه بین سرسختی روانشناختی با گرایش به فرزندآوری مدیران زن، معنادار بود ($P=0/028$). نتایج نشان داد که اثر غیر مستقیم اجتناب تجربه‌ای بطور مثبت با ضریب B (۰/۰۷) در رابطه بین انعطاف‌پذیری با گرایش به فرزندآوری مدیران زن، معنادار بود ($P=0/021$).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل پیش‌بینی گرایش به فرزندآوری براساس سرسختی روانشناختی و انعطاف‌پذیری شناختی با نقش میانجی اجتناب تجربه‌ای در مدیران زن انجام شد. نتایج نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی دارای اثر مستقیم مثبت و معنادار بر گرایش به فرزندآوری بودند و اجتناب تجربه‌ای نیز نقش میانجی معناداری در رابطه بین این متغیرها و گرایش به فرزندآوری ایفا می‌کرد. همچنین نتایج نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی با کاهش اجتناب تجربه‌ای همراه بودند. این یافته‌ها بیانگر آن است که ویژگی‌های روانشناختی مثبت می‌توانند نقش مهمی در نگرش زنان مدیر نسبت به فرزندآوری ایفا کنند و از طریق کاهش راهبردهای هیجانی ناسازگارانه، تمایل آنان را به پذیرش نقش مادری افزایش دهند. یکی از مهم‌ترین یافته‌های پژوهش حاضر، اثر مستقیم مثبت سرسختی روانشناختی بر گرایش به فرزندآوری بود. این نتیجه نشان می‌دهد زنانی که از سرسختی روانشناختی بالاتری برخوردارند، در مواجهه با چالش‌های مرتبط با مادری، فشارهای شغلی و تعارض‌های نقش، توانایی سازگاری بیشتری دارند

و در نتیجه نگرش مثبت‌تری نسبت به فرزندآوری از خود نشان می‌دهند. سرسختی روانشناختی به افراد کمک می‌کند تا رویدادهای دشوار را تهدید تلقی نکنند و آن‌ها را فرصت‌هایی برای رشد و پیشرفت بدانند؛ از این‌رو زنان دارای سرسختی بالا می‌توانند مسئولیت‌های خانوادگی و شغلی را با کارآمدی بیشتری مدیریت کنند (Kurniawan et al., 2024). این یافته با نتایج پژوهش‌های مرتبط با تاب‌آوری و سازگاری روانی همسو است که نشان داده‌اند سرسختی روانشناختی با سلامت روان، کاهش اضطراب و افزایش کیفیت زندگی ارتباط دارد (Usher et al., 2021; Wang et al., 2023). همچنین پژوهش حاضر با نتایج مطالعه (Vaziri et al., 2021) همخوانی دارد که نشان داد سرسختی روانشناختی می‌تواند نقش مهمی در خودتنظیمی و سازگاری شناختی افراد داشته باشد. از منظر نظری نیز می‌توان گفت زنانی که دارای احساس کنترل، تعهد و مبارزه‌جویی بیشتری هستند، نگرش مثبت‌تری نسبت به نقش مادری دارند و فشارهای ناشی از فرزندپروری را قابل مدیریت‌تر ادراک می‌کنند.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی دارای اثر مستقیم مثبت بر گرایش به فرزندآوری است. این نتیجه حاکی از آن است که زنانی که توانایی بیشتری در تغییر دیدگاه، انطباق با شرایط متغیر و یافتن راه‌حل‌های جدید دارند، نگرش مساعدتری نسبت به فرزندآوری از خود نشان می‌دهند. انعطاف‌پذیری شناختی موجب می‌شود افراد در مواجهه با چالش‌های زندگی خانوادگی و شغلی، به جای درماندگی و اجتناب، از راهبردهای مسئله‌مدار و سازگارانه استفاده کنند (Sepahvand, 2021). این یافته با نتایج مطالعات (Artawijaya & Supratiwi, 2024) و (Kruczek et al., 2020) همسو است که نشان دادند انعطاف‌پذیری شناختی با تاب‌آوری، مقابله سازگارانه و کاهش استرس ارتباط مثبت دارد. همچنین نتایج پژوهش حاضر با مطالعه (Vakilian et al., 2024) همخوانی دارد که نشان داد انعطاف‌پذیری شناختی می‌تواند تعهد و کیفیت روابط زناشویی را افزایش دهد. از منظر تبیینی می‌توان گفت زنان مدیر به دلیل قرار گرفتن در شرایط پیچیده شغلی و اجتماعی، نیازمند توانایی بالایی در مدیریت فشارهای روانی هستند و انعطاف‌پذیری شناختی به آنان کمک می‌کند تا تعارض میان نقش‌های خانوادگی و حرفه‌ای را بهتر مدیریت کرده و نگرش واقع‌بینانه‌تری نسبت به فرزندآوری داشته باشند.

نتایج پژوهش همچنین نشان داد که اجتناب تجربه‌ای با گرایش به فرزندآوری رابطه منفی دارد، هرچند اثر مستقیم آن به سطح معناداری کامل نرسید. با این حال، نقش میانجی این متغیر در رابطه میان انعطاف‌پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی و گرایش به فرزندآوری معنادار بود. این یافته اهمیت اجتناب تجربه‌ای را به عنوان یک سازوکار هیجانی و شناختی در تصمیم‌گیری‌های خانوادگی نشان می‌دهد. افرادی که دارای اجتناب تجربه‌ای بالا هستند، معمولاً تلاش می‌کنند از هیجان‌ها، افکار و تجربه‌های ناخوشایند دوری کنند و همین مسئله می‌تواند توانایی آنان را در مواجهه با مسئولیت‌های فرزندپروری کاهش دهد (Wang et al., 2024). این یافته با نتایج پژوهش‌های (Cookson et al., 2020) و (Angelakis & Gooding, 2020) همسو است که نشان دادند اجتناب تجربه‌ای با اضطراب، افسردگی و مشکلات سازگاری روانی ارتباط دارد. همچنین پژوهش حاضر با مطالعه (Ramezanpour & Joozi, 2020) و (Daneshjoo et al., 2023) همخوانی دارد که نشان دادند اجتناب تجربه‌ای می‌تواند نقش واسطه‌ای میان ویژگی‌های شناختی و پیامدهای هیجانی ایفا کند.

از سوی دیگر، نتایج نشان داد که انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی هر دو با کاهش اجتناب تجربه‌ای همراه هستند. این یافته بیانگر آن است که زنان دارای ویژگی‌های روانشناختی مثبت، کمتر از راهبردهای اجتنابی استفاده می‌کنند و توانایی بیشتری برای پذیرش تجربه‌های هیجانی ناخوشایند دارند. انعطاف‌پذیری شناختی به افراد کمک می‌کند تا افکار و احساسات منفی را به شکل سازگارانه‌تری پردازش کنند و در نتیجه نیاز کمتری به اجتناب از تجربه‌های دشوار داشته باشند (Galletta et al., 2021). همچنین سرسختی روانشناختی موجب افزایش تحمل فشار روانی و کاهش آسیب‌پذیری هیجانی می‌شود (Asadi Zنده Jan & Khoshnevisan, 2023). این یافته با مبانی نظری درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد نیز همخوانی دارد که بر کاهش اجتناب تجربه‌ای و افزایش انعطاف‌پذیری روانشناختی تأکید می‌کند (Anusuya & Gayatri Devi, 2025; Jin et al., 2021). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تقویت انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی، احتمال استفاده از راهبردهای ناسازگارانه هیجانی را کاهش می‌دهد و این امر می‌تواند نگرش مثبت‌تری نسبت به فرزندآوری ایجاد کند.

یافته‌های پژوهش حاضر همچنین با مطالعات مرتبط با تعارض کار و خانواده قابل تبیین است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که زنان شاغل، به‌ویژه زنان دارای موقعیت‌های مدیریتی، اغلب با فشارهای چندگانه ناشی از نقش‌های خانوادگی و حرفه‌ای مواجه هستند و این مسئله می‌تواند نگرش آنان را نسبت به

فرزندآوری تحت تأثیر قرار دهد (Chowdhury, 2024; Uddin, 2021). در چنین شرایطی، برخورداری از منابع روانشناختی مانند انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی می‌تواند به عنوان عامل محافظتی عمل کند و اثرات منفی فشارهای محیطی را کاهش دهد. همچنین یافته‌های پژوهش با مطالعات مرتبط با نگرش‌های جمعیتی و اقتصادی نسبت به فرزندآوری همسو است که نشان داده‌اند عوامل روانشناختی در کنار شرایط اقتصادی و اجتماعی، نقش تعیین‌کننده‌ای در تصمیم‌گیری‌های باروری دارند (Kim & Yi, 2024; Rezaei et al., 2024).

علاوه بر این، نتایج پژوهش حاضر با مطالعات مرتبط با نقش روابط بین‌فردی و کیفیت زندگی خانوادگی در گرایش به فرزندآوری همخوانی دارد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که افرادی که از رضایت زناشویی، کیفیت روابط عاطفی و سلامت روان بالاتری برخوردارند، نگرش مثبت‌تری نسبت به فرزندآوری دارند (Johnson & Anderson, 2015; Wagner Bernardes & Marin, 2023). انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی می‌تواند از طریق بهبود تنظیم هیجان، افزایش مهارت حل مسئله و ارتقای کیفیت تعاملات بین‌فردی، کیفیت روابط خانوادگی را افزایش دهند. همچنین پژوهش‌هایی که به نقش نگرش‌های جنسیتی و سبک زندگی در تصمیم‌گیری‌های باروری پرداخته‌اند، نشان داده‌اند که نگرش افراد نسبت به مسئولیت‌های خانوادگی و حرفه‌ای بر گرایش آنان به فرزندآوری تأثیرگذار است (Bagi et al., 2021; Khalajabadi Farahani, 2017). در این راستا، زنان دارای انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بالا، احتمالاً نگرش واقع‌بینانه‌تر و سازگارانه‌تری نسبت به نقش مادری و مسئولیت‌های خانوادگی دارند.

همچنین نتایج این پژوهش را می‌توان در چارچوب نظریه‌های شناختی و طرحواره‌ای نیز تبیین کرد. بر اساس دیدگاه طرحواره‌درمانی، افراد دارای الگوهای شناختی ناسازگار و کمال‌گرایی افراطی، بیشتر در معرض اجتناب تجربه‌ای و مشکلات هیجانی قرار دارند (Bach et al., 2018). این افراد ممکن است فرزندآوری را به عنوان منبعی از فشار، مسئولیت و احتمال شکست ادراک کنند. در مقابل، افرادی که از انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی بیشتری برخوردارند، قادرند نگرش‌های ناکارآمد را اصلاح کرده و تجربه والدگری را به شکل مثبت‌تری ارزیابی کنند. یافته‌های پژوهش حاضر در زمینه نقش منفی اجتناب تجربه‌ای و نقش مثبت انعطاف‌پذیری شناختی و سرسختی روانشناختی با این تبیین نظری سازگار است.

از منظر کاربردی، یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که سیاست‌های افزایش فرزندآوری نباید صرفاً بر عوامل اقتصادی و جمعیتی متمرکز باشند، بلکه توجه به متغیرهای روانشناختی نیز ضروری است. بسیاری از زنان مدیر ممکن است به دلیل فشارهای روانی، نگرانی از ناتوانی در ایفای نقش مادری یا تعارض میان کار و خانواده، نگرش منفی‌تری نسبت به فرزندآوری پیدا کنند. در چنین شرایطی، مداخلات روانشناختی مبتنی بر افزایش انعطاف‌پذیری شناختی، تقویت تاب‌آوری و کاهش اجتناب تجربه‌ای می‌تواند نگرش آنان را نسبت به فرزندآوری بهبود بخشد. همچنین طراحی برنامه‌های حمایتی در محیط‌های کاری و فراهم کردن شرایط مناسب برای تعادل کار و خانواده می‌تواند در افزایش تمایل زنان شاغل به فرزندآوری مؤثر باشد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و محدود بودن جامعه آماری به مدیران زن شاغل در شهرداری مناطق ۴، ۵ و ۶ تهران اشاره کرد که تعمیم نتایج را به سایر گروه‌های زنان با احتیاط مواجه می‌سازد. همچنین استفاده از ابزارهای خودگزارشی ممکن است تحت تأثیر سوگیری پاسخ‌دهی و تمایل آزمودنی‌ها به ارائه پاسخ‌های اجتماعی مطلوب قرار گرفته باشد. از سوی دیگر، ماهیت مقطعی پژوهش امکان استنتاج روابط علی‌قسطی میان متغیرها را محدود می‌کند.

پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده این مدل را در میان زنان شاغل در سایر سازمان‌ها و همچنین زنان غیرشاغل بررسی کنند تا امکان مقایسه گروه‌های مختلف فراهم شود. همچنین انجام مطالعات طولی برای بررسی تغییرات نگرش به فرزندآوری در طول زمان و تأثیر متغیرهای روانشناختی بر آن می‌تواند به غنای ادبیات پژوهشی کمک کند. بررسی نقش سایر متغیرهای میانجی مانند حمایت اجتماعی، کیفیت زندگی زناشویی، خودکارآمدی والدگری و سبک‌های مقابله‌ای نیز می‌تواند در پژوهش‌های آینده مورد توجه قرار گیرد.

در حوزه کاربردی، پیشنهاد می‌شود برنامه‌های آموزشی و مداخلات روانشناختی با هدف تقویت انعطاف‌پذیری شناختی، سرسختی روانشناختی و مهارت‌های تنظیم هیجان برای زنان شاغل طراحی و اجرا شود. همچنین مدیران سازمان‌ها و سیاست‌گذاران اجتماعی می‌توانند با فراهم کردن حمایت‌های شغلی، تسهیلات فرزندپروری، مرخصی‌های انعطاف‌پذیر و خدمات مشاوره روانشناختی، شرایط مناسب‌تری برای افزایش امنیت روانی و تمایل زنان به فرزندآوری ایجاد کنند.

موازن اخلاقی

در این پژوهش ملاحظات اخلاقی رعایت شد.

تشکر و قدردانی

از تمام افرادی که امکان انجام پژوهش حاضر را فراهم کردند، تقدیر و تشکر می‌شود.

مشارکت نویسندگان

نویسندگان این مطالعه با هم مشارکت فعال داشتند.

تعارض منافع

بین نویسندگان پژوهش حاضر هیچ تضاد منافی وجود نداشت.

Reference

- Abu-Sharkia, S., Taubman-Ben-Ari, O., & Mofareh, A. (2023). Personal Growth and Life Satisfaction during Fertility Treatment-A Comparison between Arab and Jewish Women. *International journal of environmental research and public health*, 20(3), 2187. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032187>
- Angelakis, I., & Gooding, P. (2020). Obsessive-compulsive disorder and suicidal experiences: the role of experiential avoidance. *Suicide and Life-Threatening Behavior*, 50(2), 359-371. <https://doi.org/10.1111/sltb.12593>
- Anusuya, S. P., & Gayatri Devi, S. (2025). Acceptance and Commitment Therapy and Psychological Well-Being: A Narrative Review. *Cureus*, 17(1), e77705.
- Artawijaya, L. M., & Supratiwi, M. (2024). Cognitive Flexibility and Resilience in Adolescents: Exploring Gender Differences and Cultural Implications. *Nusantara Journal of Behavioral and Social Science*, 3(4), 151-160. <https://doi.org/10.47679/njbss.202462>
- Asadi Zنده Jan, Z., & Khoshnevisan, Z. (2023). The relationship of ambiguity tolerance and experiential avoidance with psychological hardiness among students. Sixth International Conference on Interdisciplinary Studies in Psychology, Counseling, Education, and Educational Sciences,
- Bach, B., Lockwood, G., & Young, J. E. (2018). A new look at the schema therapy model: organization and role of early maladaptive schemas. *Cognitive behaviour therapy*, 47(4), 328-349. <https://doi.org/10.1080/16506073.2017.1410566>
- Bagi, M., Sadeghi, R., & Hatami, A. (2021). Fertility intention in Iran: Determinants and limitations. *Quarterly Journal of Strategic Cultural Studies*, 1(4), 59-79.
- Bandarkakhaki, Z., Mashhadi, A., & Amirizadi, S. A. (2019). The effectiveness of mindful parenting training on improving experiential avoidance, self-compassion, and mindfulness among stressed mothers with preschool children. *Journal of Mashhad University of Medical Sciences*, 62(1), 1-14.
- Byrd-Bredbenner, C., & Eck, K. M. (2020). Relationships among executive function, cognitive load, and weight-related behaviors in university students. *American Journal of Health Behavior*, 44(5), 691-703. <https://doi.org/10.5993/AJHB.44.5.12>
- Choi, S. (2017). Fertility risk in the life cycle. *International Economic Review*, 58(1), 237-259. <https://doi.org/10.1111/iere.12215>
- Chowdhury, S. S. (2024). Career Duality and Work Performance: Insights from Women in Bangladesh.
- Cookson, C., Luzon, O., Newland, J., & Kingston, J. (2020). Examining the role of cognitive fusion and experiential avoidance in predicting anxiety and depression. *Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice*, 93(3), 456-473. <https://doi.org/10.1111/papt.12233>
- Daneshjoo, F., Barzegar Befrouei, K., & Hasani, H. (2023). The role of negative perfectionism and experiential avoidance in academic stress with the mediating role of fear of negative evaluation among Yazd University students. *Research in School and Virtual Learning*, 10(4), 59-76.
- Dori-Najafabadi, Z., Mehrara, M., Ghaffari, F., & Kiani, K. H. (2022). Examining the effect of women's employment on fertility. *Econometric Modeling Quarterly*, 7(2), 153-181.
- Eley, D. S., Leung, J. K., Campbell, N., & Cloninger, C. R. (2017). Tolerance of ambiguity, perfectionism and resilience are associated with personality profiles of medical students oriented to rural practice. *Medical Teacher*, 39(5), 512-519. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2017.1297530>

- Ellouze, S., Boussaid, N., Mellouli, A., Turki, M., Miledi, E., Halouani, N., & Aloulou, J. (2024). The relationship between perfectionism and self-esteem among trainee doctors. *European Psychiatry*, 67(S1), S816. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2024.1702>
- Galletta, D., Califano, A. I., & Santoro, A. (2021). Executive functions and theory of mind across age: The role of cognitive flexibility in perspective-taking skill. *European Psychiatry*, 64(S1), S413. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2021.1103>
- Hajizadeh Bandeghara, F., Jannathari, S., Azgoli, G., & Nasiri, M. (2016). The positive effect of women's empowerment on childbearing: More children among employed women. *Iranian Journal of Women, Midwifery and Infertility*, 19(37), 51-61.
- Jafari Chayjani, S. M. (2025). The relationship between parental perfectionism and children's self-esteem. *Journal of Psychology and Educational Sciences Studies*(92), 377-388.
- Jiang, M., Wu, Z., He, B., Tu, A., & Wu, Y. (2022). Effect of work-family conflict on three-child fertility intention of working women of reproductive age under the background of active reproductive support: The moderating and mediating effects of anxiety disorders and life stress. *Sustainability*, 14(21), 14615. <https://doi.org/10.3390/su142114615>
- Jin, X., Wong, C. L., Li, H., Chen, J., Chong, Y. Y., & Bai, Y. (2021). Acceptance and Commitment Therapy for psychological and behavioural changes among parents of children with chronic health conditions: A systematic review. *Journal of Advanced Nursing*, 77(7), 3020-3033. <https://doi.org/10.1111/jan.14798>
- Johnson, M. D., & Anderson, J. R. (2015). Temporal ordering of intimate relationship efficacy and conflict. *Journal of marriage and family*, 77(4), 968-981. <https://doi.org/10.1111/jomf.12198>
- Jones, G., & Gu, X. (2024). Men's marriage trends in Asia: Changes and continuities. *Journal of Family Issues*, 45(5), 1279-1304. <https://doi.org/10.1177/0192513X231155656>
- Khalajabadi Farahani, F. (2017). The role of attitudes and gender division of labor in fertility preferences and intentions among women and men in Tehran. *Biannual Journal of Population Studies*(1), 95-129.
- Kim, E., & Yi, J. S. (2024). Determinants of Fertility Intentions among South Koreans: Systematic Review and Meta-Analysis. *Behavioral Sciences*, 14(10), 939. <https://doi.org/10.3390/bs14100939>
- Kotzamanis, B., & Kostaki, A. (2024). Repercussions of the Recent Economic Downturn on Birth Rates in Greece. *IZA Journal of Labor Economics*, 13. <https://doi.org/10.62693/304gib46>
- Kruczek, A., Basinska, M. A., & Janicka, M. (2020). Cognitive flexibility and flexibility in coping in nurses-the moderating role of age, seniority and the sense of stress. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, 33(4), 507-521. <https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.01567>
- Kurniawan, A., Widiatoro, W., & Rahma, I. A. (2024). Investigation of Hardiness Personality on Post-Fatigue Stress Levels In Football Athletes. *MEDIKORA*, 23(2), 86-94. <https://doi.org/10.21831/medikora.v23i2.78642>
- Naeimi, M. H. (2022). Examining the relationship between the presence of female managers and capital structure of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, 6(21), 1387-1399.
- Ramezanzpour, F., & Joozi, H. (2020). A structural model of self-critical perfectionism and symptoms of depression, anxiety, and stress: The mediating role of experiential avoidance and rumination. *Contemporary Psychology Quarterly*, 15(2), 33-48.
- Rasoulzadeh-Aghdam, S., Afshar, S., Adlipour, S., & Mirmohammadtabar, S. A. (2016). Analysis of the relationship of social capital and lifestyle with tendency toward childbearing. *Quarterly Journal of Socio-Cultural Strategy*(20), 107-136.
- Rezaei, S., Rouhani, A., Askari Nadoushan, A., & Ali Mandegari, M. (2024). The child as an economic cost: A qualitative exploration of the economic contexts of low fertility in Isfahan. *Economic Sociology and Development*, 13(2), 259-287.
- Sepahvand, T. (2021). The role of cognitive flexibility in generalized anxiety among individuals with neuroticism. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 8(3), 89-100.
- Tyler, J. M., Panichelli-Mindel, S. M., Sperrazza, C., & Levitt, M. F. (2019). A pilot study exploring the relationship between perfectionism and anxiety in an urban middle school. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 37(8), 989-1001. <https://doi.org/10.1177/0734282918819949>
- Uddin, M. (2021). Addressing work-life balance challenges of working women during COVID-19 in Bangladesh. *International Social Science Journal*, 71(239-240), 7-20. <https://doi.org/10.1111/issj.12267>
- Usher, K., Jackson, D., Walker, R., Durkin, J., Smallwood, R., Robinson, M., & Marriott, R. (2021). Indigenous resilience in Australia: A scoping review using a reflective decolonizing collective dialogue. *Frontiers in Public Health*, 9, 630601. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2021.630601>
- Vakilian, K., Ebrahimi, S., Fouladvand, M., Moslemi, A., & Najdi, N. (2024). Predicting Commitment of Married Women based on Emotional Intimacy, Cognitive Flexibility, and Irrational Beliefs of Infertile Couples in Arak City in the 2021: A Cross-sectional Study. *The Open Public Health Journal*, 17(1). <https://doi.org/10.2174/0118749445267020240209073345>
- Van den Broeck, G., & Maertens, M. (2015). Female employment reduces fertility in rural Senegal. *PLoS One*, 10(3), e0122086. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0122086>

- Vaziri, C., Ghanbari Panah, A., & Tajalli, P. (2021). Modeling of Self-regulation based on Cognitive Flexibility with Mediated Role of Psychological Hardiness in Students. *Iranian Journal of Educational Sociology*, 4(2), 83-92. <https://doi.org/10.52547/ijes.4.2.83>
- Wagner Bernardes, J., & Marin, A. H. (2023). Individual and relational factors associated to the childbearing intentions of Brazilian women and men. *Marriage & Family Review*, 59(6), 412-437. <https://doi.org/10.1080/01494929.2023.2175101>
- Wang, Q., Gong, L., Huang, H., Wang, Y., Xu, T., & Dong, X. (2023). Psychological resilience and related influencing factors in patients diagnosed with major depressive disorder in remission: A cross-sectional study. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 30(3), 492-500. <https://doi.org/10.1111/jpm.12884>
- Wang, Y., Tian, J., & Yang, Q. (2024). Experiential avoidance process model: a review of the mechanism for the generation and maintenance of Avoidance Behavior. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 34(2), 179. <https://doi.org/10.5152/pcp.2024.23777>